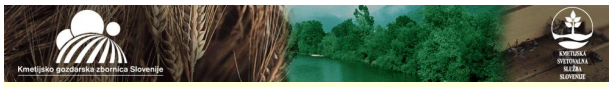

Bolezni in škodljivci na vrtninah in sadju ter ukrepi In primeri dobre prakse O.Š. Ob Rinži

Pripravila: Ana Ogorelec, univ.dipl.ing.agr

Težave pri pridelavi vrtnin

Bolezni - **GLIVE**

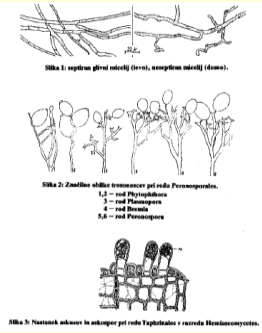

-S hifami prodirajo skozi listno povrhnjico

-Včasih je za kaljenje spor potrebno vlaga

- po določenem času pride do vidnih znakov okužbe

Pegavosti

- Vdrta fižolova pegavost (*Colletotrichum lindemuthianum)*

- gliva se prenaše s semenom
- uporabljamo zdravo seme
- ne smemo sejati pregosto
- poleti veter raznaša trose na druge rastline

Krompirjeva plesen *(Phytophtora infestans)*

Uničenje pridelka zaradi krompirjeve plesni

Kemično zatiranje: snovi na osnovi bakra, …

Plodovke

- Paradižnikova plesen (Phytophtora infestans)

-Skrbimo, da listi niso omočeni

Koreninska gniloba *Rod Phytophtora*

- Paprika,
- jagode (ne propadejo do konca)
- Drevesa

V tleh lahko do 15 let, najbolje v zastajajoči vodi in visoki temperaturi

Preventiva jagode:

-Sadimo le zdrave sadike, sadimo na grebene

-Slamnata zastirka

-Ne gnojimo s preveč dušika

-Uporaba fosetila – razkužimo sadike

Pepelaste plesni

Jablanova pepelovka- Podosphaera leucotricha

-gliva prezimi v okuženih brstih
-mokro in hladno vreme zavira pojav okužbe
-izrežemo okužene poganjke

Pepelasta plesen – Uncinula necator

Oidij

Rje

- Siva plesen – Botrytis sp.

-V rastlino prodira predvsem preko ran in odmrlih tkiv
-Infekcijski pritisk, ko odmrli listi po cvetenju ostanejo na konicah

Botrytis

Bortytis na jagodah – vlaga pospešuje okužbo na plodovih

Ukrepi:

-kolobarjenje
-pred zorenjem položimo slamo
-2-3x škropljenje (pred cvetenjem in v cvet

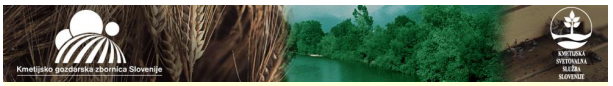

Rastlinski škodljivci

Hotel za žuželke

Uši – Dysaphis plantaginea

- vse listne uši, razen zelene jablanove listne uši, menjajo gostitelja
- pri prekoračitvi praga gospodarske škode, uporabimo ustrezen insekticid
- Upoštevamo hkraten pojav koristnih živali

Ličinka pikapolonice išče listne uši

Jabolčni zavijač – Carpocapsa pomonela

Jabolčni zavijač

Češpljev zavijač

Ptice v sadovnjaku

Zeljna muha (Phorbia bassicae)

-ima 2 – 3 generacije na leto
-prvo zatiramo v začetku maja na zgodnjem zelju in cvetači

- Kasneje napada tudi kolerabo in repo ter ostale kapusnice

- Rumena plošča za UGOTAVLJANJE PRISOTNOSTI kapusove in korenčkove muhe
- Modra plošča - za resarje oz.tripse

Folije - zaščita pred pleveli

Sadike sadnega drevja – zaščitimo pred zajci in divjadjo

POLŽI

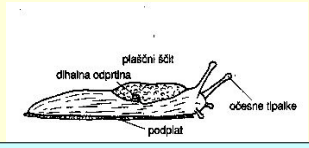

POLŽI POŠKODUJEJO ZLASTI MLADO RASTLINSKO TKIVO, KMETIJSKIM SO ŠKODLJIVE PREDVSEM POLŽI BREZ HIŠICE IZ RODU LAZARJEV IN SLINARJEV

Polžereja

Dobra praksa vrtnarske dejavnosti na šoli - krožki

- OŠ Ob Rinži (1995)
- OŠ Zbora odposlancev Kočevje (2008)
- OŠ Stara Cerkev (2008)

Vsebine

- Kisanje zelja
- Izdelava korenčkovega soka, degustacije jabolk
- Jesenski aranžmaji (buče, sončnice, veje…)
- Pobiranje zelišč in sušenje
- Sajenje sadnega drevja
- Čiščenje gredic – jesensko, rezanje potaknjencev
- Izdelava adventnih vencev
- Kaljenje pšenice – čupko
- Novoletne čestitke – lepljenje suhih listov
- Izdelava rož iz papirja

- Izdelava darilnih vrečk in shranjevanje čajev, degustacije
- Setev vodenk (cvetoče balkonsko cvetje)
- Setev paprike, feferonov
- Pikiranje, setev paradižnika
- Rez sadnega drevja
- Setev začimbnic, žametnice
- Presajanje sobnih rastlin
- Setev kumar, bučk
- Nabiranje zelišč (trobentice, bezeg, listi robid,
- Sajenje na gredice, okopavanje
- Obisk vrtnarije

Potrebujemo

- Razred s tolerantno snažilko
- Šolski vrt (sadovnjak, okrasni vrt, zeliščni vrt, okenske police)
- Orodje (nekaj motik, škarje)
- Nekaj vreč zemlje za setev, seme
- Jogurtove lončke, platoje za setev…
- Zainteresirane učence in učiteljico

OŠ Ob Rinži – Nabiranje žajblja iz naših gredic

Rezanje zelja pred kisanjem

Ribanje zelja z ribežnom (le mentorice), solimo, obtežimo in pustimo 4 tedne v kleti,

Izdelava potaknjencev
OŠ Stara Cerkev

Prepoznavanje sort jabolk in degustacija

Fantje so navdušeni mladi vrtnarji

Izdelava adventnih vencev – OŠ Ob Rinži

OŠ Zbora odposlancev

Sajenje jablanovih sadik,
OŠ Stara Cerkev

Rezanje potaknjencev rožmarina

Kako enostavno do zdravih kalčkov?

Setev semena v jogurtove lončke

In previdno zalivanje sadik

Predolge sadike prepikiramo

Bod moja, bod moja…

Nekaj sadik smo podarili snažilkam, velikokrat so skrbele za njih

Presajanje sadik

Nabiranje zelišč in čajev

Urejanje šolskih gredic

Za konec – obisk bližnje vrtnarije

In darilo za mlade vrtnarje
Hvala za vašo pozornost!